

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félfévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor.
félfévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85,

Rákóczi lelke.

Rákóczi lelke jár közöttünk, hogy nemzeti életünk válságos küzdelmében megtanítson bennünket az önzetlen haza és szabadságszeretetre. Ihlető erejére soha nagyobb szükségünk nem volt talán, mint most, amikor nemzeti mivoltunk törvényben gyökerező jogainak intenzivebb érvényesítését követeljük minden irányban. De minden ünnepség, melyet emlékének szentelünk, hiu pompa és a nagyok legnagyobbikának emlékével üres hivalkodás lesz, ha ez emlékeztető napokon a nemzet apraja-nagyja Rákóczy nagy szelleme iránti áhítatban s a szabadság szent érzésének harmoniájában szívvel-lélekkel egybe nem forr. Mert Rákóczi neve a magyarnak nemcsak egy szabadsághőst jelent, ki a nemzeti eszményekért mindent áldozott a nélkül, hogy érte cserében bármit is remélhetett volna, hanem az önfeláldozó szabadságszeretettel tiszta eszméjéből kialakult nemzeti géniust, amely mindenkor közénk jön, ha a válságok

között csüggedni látja nemzete lelkét. Már életében váteszként hirdette: »Az Ur engem eszközül használja, hogy felébresszem a magyarok kebelében a szabadságnak szerelmét, mely a rossznak megszokásából már-már hültni kezdett«.

Lelke köztünk él; de hamvainak nyugvó helyet nem adott a honi föld. Neki, aki életében 120 négyszög-métföldnyi terület ura volt, egy négyszögölnyi sír helyet sem volt képes juttatni a hálátlan utókor; pedig birtoka nagy jövedelmeit mind a haza és szabadság oltárán áldozá fel! Ne feledje a magyar Antaeus regéjét, kit az anyaföld ereje táplált küzdelmeiben. Nekünk is e magyar vér áztatta föld volt bűverőnk forrása minden jogos küzdelmünkben. De a honi talaj a szabadság örökzöld fájának táplálására éltető erőt és nedvet csak a hősök porladó hamvaiból és véréből merithet igazán, s bár nemzeti mártirokban nem szükkölködünk; de annyink még sincs, hogy Rákóczi hamvait idegen földben hagyjuk porlani!

Ezt a gondolatot harsogja a nemzet fülébe Kassa hazafias törvényhatósága, amidőn a Rákóczi-ünnep alkalmából összeült diszközgyűlésen újból elhatározta, hogy megokolt feliratot intéz a magyar országgyűléshez, hogy Rákóczi Ferencnek, a számkivetett legnagyobb hontalan-nak, történetünk legeszményibb fejedelmi alakjának drága és szent hamvait a nemzet országos költségen a hazába visszashállithassa.

Rákóczy nagy szelleméhez méltóbb emléket ennél nem állithat a nemzet, mert nemcsak hódolat, hanem egy nemzet vezeklése nyilvánulna meg e tényben az elődök vétkeért, kik jóváhagyták vagy eltűrték, hogy szabadságuk legönzetlenebb védőjére a törvény kimondja a száműzést. A miben vétkeztek az elődök, tegye azt jóvá a késő utókor: törölje a Rákóczi száműző törvényt. Így tehetjük csak igazán méltóvá magunkat Hozzá!

Csengjen fülébe minden jó magyarnak Apponyi kassai szózata, melyet a nemzet

A kegyelmes ur.

— A »Bácsmezei Napló« eredeti tárczája. —
Irtta: **Szundy Károly.**

A berekenyei szürke-falu, öreg megyeháza nagyterméből kihordták a zöld posztóval leborított hosszú asztalokat. Pár napig folyt a rendezkedés. Rövidesen átalakították a komoly tanácskozási termet, bálteremmé. Este kivillantak a csillámlámpák. Fényárban uszott ott minden.

Nagydolog is volt. A főispán ur tizedik esztendeje kormányozza a vármegyét. Ennek az évfordulóját ülték meg. Lassan-lassan tele lett az egész terem; csak úgy kavargott a selyem bál ruhába öltözött hölgyek, komoly fekete frakkos urak, délezzog egyenruhás tisztek egész tömege.

Felhangzott a zene. Megkezdték a táncot. S folyt előbb méltóságteljes komolysággal, majd lázasan, tüzesen...

A főispán ur egykedvűen nézte mindezt, környezve a tisztelők, hódolók egész seregétől. Csak néha-néha jött mosoly ajkaira, mikor odapillantott a terem közepére, a hol leányát, az egész vidék legszebb leányát — kézzel-kézre adta a táncosok tömege.

Milyen szép dolog is az, ha az embert ünneplik, de mennyivel szebb még, ha a leányát ünneplik.

Csend lett pár pillanatra. Valami magas vendég érkezhetett meg, mert mindenkinek a figyelme az ajtó felé összpontosult. Azután ment minden mint előbb.

Fáradtan ült le az egyik pamlagra a főispán leánya a szép Jessa.

A kis Dömley Gyula hamarjában azt sem tudta, hogy mit is tegyen, mikor Jessa megköszönte a kíséretét. A főispán ur előtt állva, — a ki pedig nagy potentát volt ő előtt a szegény kis megyei aljegyzőcske előtt — sem volt annyira elfogult, mint most. Szeméből kisugárzott az a titkos vágy, amelynek alig lehet reményisége. Bajos dolog is volt az — talán kissé furesa is. Ő és a főispán leánya az ünnepezt szépség. Pedig rajongott azért a leányért.

Sok álmatlan éjszakán gondolkodott ő ezen. Sokszor akart ő már beszélni, de nem ment, sehogy sem. — Valami emberfeletti erő szállta meg egyik pillanatban, midőn találkozott tekintete a szép Jessa vakító pillantásával — és elkezdett beszélni. Beszölt lassan Eleinte kissé elfogultan, azután merészen. Beleöntötte azokba a szavakba szívének minden melegét, tengernyi imádatát és szeretetét. Azután mintha megbánta volna merészségét, balálra vált arccal várta a választ.

A leány határozatlanul gondolkodva nézett végig a szinte reszkető fiatal emberen, az-

után pedig újra visszatért ajkaira a mosoly s vidáman szólt hozzá:

Mégis csak bohó egy fiu maga Dömley, hogy beszélhet ezekről a dolgokról. Ne építsünk légvárakat. Keserves volna azután a csalódás nagyon. Jőjjön vezessen az apához. Ugyis épen integet felém.

A kis jegyző pár pillanatra nem látta a diszes termet, pedig a sok fényes csillár vakító világosságot szórt szét, azután erőt vett magán és odavezette Jessát a főispán ur elé, a megbajlás után pedig lassan lépdelt kifelé az üvegezett terasse felé.

Mértéktelen fájdalom fogta el, szeretett volna sirni, zokogni, mint valami gyermek... Odafent pedig újra szólt a zene s hangzott a terem a jókedvtől.

Másnap reggel a mindig pontos Dömley nem ment be a hivatalába. Harmadnap beküldte a lemondását, negyediken pedig elhagyta a városkát. Egyszerre néhány év múlva úgy tűnt már fel, mint képviselő. Valamelyik erdélyi kerületben választották meg, a hol egyik öreg, fukar bácsija jobblétre szenderültével váratlanul nagy birtokos lett.

Bámulatos volt az a karriér, a mit végig futott. Ha szóra kelt, mintegy varázsütésre teltek meg a karzat ülősei. A nagyszabásu, az óriási tehetségű Dömleyről beszélt min-

lelke sugalt neki: »Én úgy érzem — ugymond — hogy midőn a nemzeti képviselő küldöttsége II. Rákóczi Ferencz korszaka emlékének szentelte ezen magasztos ünnepélyre eljött, nemcsak ünnepelni jött, hanem egyszersmind vezekelni is. Vezekelni azért a sérelemért, melyet egy korábbi törvényhozás Rákóczi Ferencz szent emlékének ejtett és mintegy törvényszerű, hogy a népképviselői alapra fektetett országgyűlés tegye jóvá azt, amit a rendi országgyűlés vétett a legnagyobb szerű nemzeti hő, a tömegek választottja ellen!« A szent kötelesség teljesítésében a nemzeti akarat csak egy közös érzésben találkozhatik, t. i. a szívek mélyén élő régi óhajlás minél előbb megvalósuljon. Mert nem lehet pártok kérdése az, hogy egy nemzet mennyire tartozik megbecsülni nagyjai emlékét!

A nemzet akarata megszólalt, s a nemzeti akarat előtt a kormányzó hatalom meghódolni tartozik, mert Rákóczi lelke köztünk él s nem hagyja kialudni hű kuruczaiából a szabadság szent tüzét.

Loósz István.

Országgyűlés.

Háromnegyed tizenegy óra van már, mikor Dániel megnyitja az ülést. A Ház népes, különösen a baloldalon, Felolvassák a jegyzőkönyvet, majd az elnöki előterjesztések következnek.

Günther Antal, az igazságügyi bizottság előadója bejelenti, hogy letárgyalta a polgári perrendtartást. (Éljenzés balról.) Beterjeszti az e szerint újra szövegezett kérvényt s kéri annak tárgyalásra kitűzését. (Helyeslés.)

Az elnök bejelenti most, hogy napirend előtt többen jelentkeztek felszólalásra. Visontai köztük az első.

A Bileki katasztrófa.

Visontai Soma: A megdöbbentő híreket teszi szóvá, melyek Herczegovinából érkeztek. Tizenöt magyar fiu vesztette életét a

denki. Alig egy pár év mulva ott ült már az egyik bársonyszékben.

Valami emléket lepleztek le Berkenyén. Nagy jelentősége volt a dolognak, hát meghívták reá a kegyelmes urat is.

Azóta alig hallott valami szót a városkáról, melyhez annyi boldog emlék kötötte. Kis gondolkodás után igenlő választ adott a boldog deputációnak.

Ezrek üdvívalgásai s ünneplése mellett vonult be oda, a honnan egykor olyan árván távozott. Végig hallgatta a helyi nagyságok szóáradatát, kik hajdan alig hogy meglátták őt. Így változnak az idők s velük együtt az emberek.

Ebédre járt már az idő, megszakadt egy kis időre a terhes ünneplés, midőn titkárja bejelentette, hogy egy nő óhajtana vele beszélni.

Az egykor ünneplott Jessa volt. Alig ismert reá. Az a kopott fekete ruha, sok szenvedésről tanuskodó, beesett arc bizony megváltoztatták őt.

Hallotta ugyan Dömley, hogy a főispán állásáról való leköszönése után anyagilag is rossz helyzetbe jutott, de ezt a látványt nem tudta megmagyarázni magának.

Jessa azután elmondta, hogy jutott ennyire.

katonai brutalitások következtében. Kilencen szörnyethaltak, hatan a kórházban lehelték ki lelküket.

Kiáltások balról: Ez az osztrák hadsereg! Gyalázat.

Visontai Soma: Az ilyen eseteknek szomorú következményei vannak. Ez az eset csak véletlenül lett nyilvános, ki tudja mennyi ilyen eset fordul elő? Erősen támadó beszéde után felvilágosítást kér a minisztertől s a bűnösök megbüntetését kéri.

Kolozsváry honvédmíniszter elmondja az esetet. A csapatok 4—5 órakor reggel indultak Bilekből Trebinyebe. Vízet vittek magukkal. Az uton három pihenő volt, majd rövid gyakorlat. Fél tizkor pihentek s azután folytatták az utat. Bilektől 5 kilométerre lettek rosszul. Még egy pihenő volt. Ekkor 40 R. fok meleg lett. Pihenőt vízhiány miatt nem tarthattak. Sajnos, hogy 15-en napszúrást kaptak. Igéri, hogy a katonai törvények szerint szigoruan fog eljárni.

Atána Polonyi támad a katonai brutalitásoknak. Beszédjének végén a gyász jeléül tiz percnyi szünetet kér.

A magyar parlament dicsérete

Irta: id. Egán Lajos.

»Ósrégi szokás, ősi tradíció és politikai bölcsesség volt a magyar nemzet sajátja már akkor, mikor az európai népek között megjelent azt mondja egy angol tudós. L. C. Robinson nemrég megjelent munkájában, melynek sok idézetéből kitűnik, hogy a magyar parlamentizmusra vonatkozó alapos tanulmányaihoz jó forrásból merített, mert sokszor hivatkozik Apponyi Albert grófnak egy francia politikai évkönyvben megjelent tanulmányára, mely által a tudós figyelme és munkássága rátereltetett a magyar parlamentarizmus és a magyar politikai élet tanulmányozására, és ebben kimondja: »hogy a magyar alkotmány és jogszolgáltatás ósrégi időktől bevált tételeit, még a Szt. István előtti korban kell keresni, sőt azt lehet következtetni, hogy az európai népeknél nagyobb kulturájának és fejlettebb jogrendjének alapját még Ázsiából hozta magával letelepedése alkalmával.«

Férjhez is ment. Valami kis hivatalnok az ura a szomszéd városban. Akadozó hanggal kért annak számára egy kis protekciót.

A kegyelmes ur szónéklül intett a fejével, kezét fogott Jessával, azután szinte kővé meredten tekintett a hajlongó asszony felé.

Nem tudta volna egy szó sem elhagyni az ajakát. Szédülve támolygott a legközelebbi pamlaghoz. Alig tudta rendbe hozni gondolatait, felnyult előtte az egykori jelenet a kis aljegyző és az ünneplott főispán leány között... Talán sohasem érzett akkora fájdalmat mint most...

A titkár pedig jelenté, hogy a kegyelmes urat várják már a tiszteletére rendezett bankettre. Pár perc mulva ott volt. Egy ideig nyomasztólag hatott reá az előbbi jelenet s a notabilitások azt sem tudták, mint járjanak kedvébe a szórakozott és lehangolt kegyelmes úrnak. De a mikor kezdtek durrogni a pezsgős palaczkok, szállongani kezdtek belőlük a jókedv mindent elfeledtető koboldjai, megsimitotta a homlokát s a másik perczben már mosolygó arccal kezdte el beszédét, a mely méltó volt hozzá — a Kegyelmes urhoz. . .

A magyar királyságot páratlan és tökéletes intézménynek tartja Robinson és a felelősség elvének érvényesülését, illetőleg valamennyi alkotmány közül a magyart tartja legrégibbnek. A király felelőssége is a magyar alkotmányban volt meg legelőször, sőt az gyakorlatba is vétetett, mert Szent. Istvántól az Arany-Bulláig három királyt ítölt el a nemzet, koronájának elvesztésére; de nem vitte vérpadra, hogy megszabaduljon tőle.

Jogtörténeti szempontból megítélve, az Arany Bullát Sir Robinson, sokkal értékesebbnek tartja, a vele majdnem egykoru angol Magna-Chartánál, mert az Arany Bulla egy ősi alkotmánynak kifejezése és Verbóczy könyvének tételei is egy ősrégi előjognak, évezredek szokásoknak nagyrabecsülendő összefoglalása.

A legtekintélyesebb angol folyóiratban a Nieutaeth Century-ban jelent meg Sir Robinsonnak terjedelmes tanulmánya a magyar alkotmányos kormányzásról és a magyar parlamentarizmusról, mely művét azért írta meg, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy bármilyen öntelt és önelégültséget mutat az angol nemzet, tanulhatnak egyet-mást olyan nemzettől, amelynek alkotmányos kormányzata tökéletesebb, tisztább és nemesebb ősrégi formákkal dicsekedhetik.

Rámutat a magyar nemzet praxisából kifejlődött ősi alapokból származott parlamentarizmusra azért, mert az angol nemzet már érzi, hogy az angol parlamenti eljárás szükségessé vált reform előtt áll, hasznára lehet talán, ha ebben az időben rátereli az angolok figyelmét a magyar elvek tanulmányozására, melyeket ő követésre méltóknak talál!

Összehasonlítva a magyar parlamenti szervezetet az angollal, igen aprólékos és terjedelmes ismertetés után azt mondja, hogy: nincs mit irigyelni az angol parlamenttől.

Szerinte, feltalálhatók a magyar parlamentben a politikai morálnak nagy és nemes faktorai. A birói függetlenséget is legelőször Magyarországon biztosította a törvényhozás és tökéletesnek jelenti azt a viszonyt, mely Magyarország és Horvátország között létezik, mely nemesebb és tökéletesebb, mint Nagy-Britannia viszonya Irországhoz, mert előbbiből soha sem támadhat olyan szerencsétlen, minden emberi jogaitól megfosztott nép és olyan szerencsétlen leigázó, a ki kénytelen bevallani, hogy eljárásával magának ártott és saját történetírói kénytelenek bevallani, hogy a szegyenpirt érzik megjelenlenni arcukon, midőn angol történetüknek ezt a részét kénytelenek megemlíteni. Lám a horváth képviselők otthon érzik és érezhetik magukat a magyar országgyűlésen, a melyen otthon az Irek sohasem érezhették magukat az angol parlamentben.

Büszkék lehetünk egy angol tudósnak ilyen véleményére, de azt hisszük és reméljük is, hogy mostani válságos parlamenti viszonyaink igen alkalmasak arra, hogy jól meg is gondoljuk minden lépésünket, parlamenti kormányzatunk ősi nemes tisztaságának megőrzése kedvéért.

Tüzérlaktanyánk.

Ma fejezte be a vegyes bizottság működését. Most már egészében közölhetjük az eddig végzett munkálatot és a létre jött megállapodást.

Amint már megírtuk, a telek alakja és nagysága miatt a katonaság egyedül az új huszárlaktanyán tul fekvő telket tartottak el-

fogadhatónak. Ez a telek azonban kicsiny és így a huszároknak a telek mellett fekvő gyakorlóteréből egészítik ki 12 lánccra.

A területen összesen 27 épületet emelnek és pedig: egy tisztalakot, egy altisztalakot, egy börtönt, egy markotányos épületet, egy épületet a törzsnak, két kőtemeletes legénységi épületet, hét istállót, egy fedett lovardát, három raktárt, két kocsiszint, két ágyuszint, egy patkoló műhelyt, két beteglő istállót a gyanus lovaknak. Ezekon kívül a telken lesz egy nagy felállítási tér, egy tornatér és három nyitott lovarda.

Minthogy a nagy gyakorlótér a laktanyától öt kilométerre fekszik, még egy kisebb gyakorlóteret is kijelöltek a Szegedi-ut mentén, amiért a kincstár holdankint 50 korona bért fizet.

Megjegyezzük még, hogy a telken öt ártezi és hét közönséges kutat fúrnak.

Az egész laktanyáért mintegy 80.000 korona bérmegejtetés jár és a város ezért körülbelül 1.500.000 korona befektetést teljesít.

A lőporostornyot a löszerek számára nyolcz-szorosan meg kell nagyobbítani.

A mai napon az iratokat és terveket már át is tették a mérnöki hivatalba, ahol két másolati példányt készítenek róluk s azután az egész tervezetet felterjesztik jóváhagyás végett a honvédelmi miniszterhez, ahonnan remélhetőleg szeptemberben vagy októberben jóváhagyva érkeznek vissza, amiután a részletes terv kidolgozásához fognak.

A katonaság a kész laktanyát 1905. évi szeptember elsejen akarja átvenni, amiért is az ügyet meglehetősen sürgősen kell intézni.

Megjegyezzük még, hogy a város a laktanyáig járdát rakat, az utat kivilágítja, és a telken lévő nyitott árkot csatornáztatja.

Gyász a pápáért.

Requiem a pápáért.

Ma délelőtt a szent ferenczrendiek templomában gyászistentisztelet volt a megboldogult XIII. Leo pápa lelki üdvéért. A gyászistentiszteleten megjelent *Schmausz* Endre főispán és *Biró* Károly polgármester vezetése mellett a városi tisztviselői kara.

A oszűrtöki gyászmlse.

Csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a Szt. Teréz templomban az ünnepélyes gyászmlse az elhalt pápáért. A requiemen elő lesz adva *Cherubini*: Nagy *Requiemje Pécsi* Károly hegedűművész közreműködésével teljes zenekarral. A mise végén az egyházi énekkar *Gaál* Ferencznek erre az alkalomra írt gyászdalát fogja előadni.

Votiv mise.

Pénteken délelőtt, a pápaválasztás megkezdésének napján ünnepélyes istentisztelet lesz a szent Teréz templomban, melyen *Mamusich* Félix kanonokplébános fog celebrálni. Ezen ünnepélyes misére is hivatalosak lesznek a városi hatóság és az állami hivatalok.

A kalocsai gyászmlse.

Kalocsán *Császka* György kalocsai érsek ur ő excelenziájának intézkedéséből a főszékesegyházában e hó 24-én tartották meg az ünnepélyes gyászmlsét XIII. Leo pápáért. A gyászmlsét a kitűzött időben fényes segédlettel maga az érsek ur ő excelenziája tartotta, a ki ő Szentsége halálának hírére azonnal leutazott székvárosába. A gyászmlsén jelen voltak a városban levő összes hatóságok testületek és katolikus egyesületek. Mise után a pontifikáló érsek a virágokkal, gyer-

tyákkal, pápai czimerekkel tinarával ékített hatalmas ravatalnál meghatottan énekelte el a nagy halotttért az egyház imadságát.

A katolikus világ gyásza az érseki székvárosra is ráborult. A templomokon, az érseki palotán, a különféle tan- és nevelőintézetek épületein és számos magánházon gyászbölgök lengenek.

Imák a pápaválasztás előtt.

Császka György kalocsai érsek a pápaválasztásra vonatkozólag a következő körrendeletet bocsátotta ki: 1. Minden pap a szentmisében, még az I-ae classis ünnepeken is collectát vegyen pro eligendo Summo Pontifice. 2. Mise után tétessék ki az Oltáriszentség (in cibirió) és 5 Miatyánk és Üdvözlégymondassék a hivekkel. 3. Julius 31-én, mikor a bibornokok a konklávéba bevonulnak, a katedralis és parochiális templomokban az Oltáriszentség kitételével ünnepélyes szentmise mondassék pro eligendo Summo Pontifice melyre a hatóságok is hivassanak meg.

H I R E K.

Szabadka, július 28.

— **Személyi hír.** Báró Zech Arnold tábornok, lovassági felügyelő, csütörtökön este 6 órakor városunkba érkezik. Pénteken a honvédhuzárság fölött szemlét tart.

— **Számonkérőszék.** *Schmausz* Endre főispán elnöklete alatt ma kezdte meg a számonkérőszék a városi hivatalok felülvizsgálását. *Farkas* Zsigmond és *Flatt* Viktor doktoron kívül a számonkérőszék tagjai a tanács elöládók.

Ma számolnak be sáfárkodásukról a város tisztviselői. Ha a számadatokat nézzük, el kell ismernünk, hogy tisztviselőink derék munkát végeztek a mult évi hátralékkal együtt 12926 ügydarab várt elintézésére, melyek közül idei szám 12883. És ebből a nagy csoport ügydarabából csak 181 ügy van jelenleg hátralékban, azaz elintézés alatt.

Az ügydarabok ügyosztályonként így oszlanak meg:

Katonaügyek	3278,	hátralék	4,
Kapitányi	535,	«	1,
Főjegyző	2630,	«	16,
Pénzügyi	3658,	«	51,
Adóügyi	100,	«	5,
Gazdasági	1819,	«	22,
Tisztii ügyészi	204,	«	—
Közművelődési	702,	«	82.

A mult évi hátralék mindössze 43 számot tesz ki, amely figyelembe sem vehető.

Délután három órakor ült össze a számonkérőszék, melyen a referensek számoltak be ügyosztályaik ügykezelésével, a figyelembe nem vehető kis számú hátralékkal indokolták meg a hátralékokat. Ezután a hivatalokat vizsgálják felül.

— **Áthelyezés.** Rókey Károly ujvidéki és Lehrer Alajos nagyváradi fővámhivatali ellenőrök saját kérelmükre kölcsönösen áthelyeztettek.

— **A bajai oszűllövész társulat százéves jubileuma.** A bajai oszűllövész társulat folyó évi augusztus 20-án nagyszabásu jubileumi ünnepély keretében jubileumi lövészetet rendez. Eddig *Gromon* Dezső államtitkár, *Szemeré* Miklós (500 korona csakis katonai fegyverekkel pályázhatni), báró *Vojnich* István (6 személyes ezüst szervice) és *dr. Reich* Aladár (ezüst irókészlet kizárólag fiatal lövészek számára) orsz. képviselők, *Baja* város közönsége (100 korona) és bajai összes pénzügyintézetek adományoztak értékes lövészetidíjakat. Az ünnepély a lövészegylet fénye-

sen decoralt kertii helyiségében tartatik meg, hol mulattató látványosságok, bazár, tarkaszinpad stb. szórakoztatják a közönséget. A diszitési munkálatokat a Viktória budapesti cég eszközli. Az ünnepélyen az egyesület a t. vidéki közönséget is szivesen látja, mely részletes tájékozódás és elszállásolása érdekében *Dr. Szirmai* Vidor egyleti titkárhoz sziveskedjék fordulni.

— **Lemondó elnök és alelnök.** *Piukovics* József a szabadkai sport egylet elnöke és *Farkas* Zsigmond az egyesület alelnöke, ezen tisztségeikről f. július hó 20-án lemondottak.

— **Hook János ünneplése.** A ferenczvárosi polgárság *Hook* János képviselő tiszteletére ünnepii lakomát rendez e hónap 30-ikán csütörtökön este nyolcz órakor Soroksári-utca 12. számú Két korona-szálló disztermében.

— **Osenedörök gyalogositása.** A honvédelmi miniszter több lovas órs gyalogositását rendelte el. Így a zentai, moholi, adai, ókanizsai, martonosi petrovszellői stb. lovasörsöket augusztus 1-től gyalogositotta.

— **A Osernovits-utoza kikövezése.** A VII. és VIII. kör között elvonuló Csernovits utoza lakói az esözések idején járhatatlan utcájuk kikövezését kérelmezték a tanácstól. A kérvényező *Krnajszky* Vladó és társai tekintettel a szorult anyagi viszonyokra, megelégednének a legolcsóbb burkolattal is s ezért a makadámot hozzák ajánlatba.

— **Magyar katonák nyomórusága.** Ujvidékről írják: Ujvidék polgársága körében nagy a felháborodás amiatt, hogy a katonasággal brutálisan bánnak. Az ott gyakorlatozó katonaság nyomóruságos házakban van, elhelyezve, melyek sem az eső, sem a hőség ellen nem védenek. A katonák között járványosan lépett föl a tifusz s szedi áldozatait. Több katona ma meghalt. A polgárság küldöttségileg keresteföl ez ügyben *Péter* Pál főispánt, aki megígérte, hogy el fog járni ez ügyben. *Gyorgyevics* János polgár följánlotta házáat a katonák lakásául.

— **Rémhír.** Mintha megkezdődött volna a hirlapi kacsák szezonja. A Szegedi Napló közli az első rémhirt Szabadkáról. Pedig most ugyancsak volna elég politika, amiről megemlékezhetnék. Egy kis fiu aludt el szombaton délután az uj zsidó templomban, melyet most festenek. Este atyja, nem gondolva arra, hogy fia elaludt, nyugodtan ment haza. Sötét volt már, mikor a kis fiu felébredt. Megijedt, dörömbölni, kiabálni kezdett, hogy eresszék ki, ami meg is történt. Ezt mi már tudtuk hétfőn, de jelentőséget egyáltalán nem tulajdonítottunk neki. Ma azután a Szegedi Napló egész rendőrségünket mozgósította az uj templomra rohanó néptömegek ellen. Hiába költi rossz hírünket, mégis csak mi kaptuk meg a tüzeireket.

— **Határut rendezés.** *Bogesits* Antal és társai verusicsi lakosok a topolyai országot a csantavéri országgal összekötő határut azon részének, a mely a néhai *Vojnich* Alajosné földjétől a Budapest-Zimonyi vasutig terjed, az eredeti három öl szélességre visszaállítását és a közlekedésre alkalmassá tételét kérték. A tanács utasította a mérnöki hivatalt az intézkedések megtételére, a főmérnök a mai jelentésében az uttest eredeti szélességének helyreállításáról referál, azonban az ut járhatóvá tétele végett, mivel az nagyobb költségbe kerülni, előbb helyszini szemlét tart szükségesnek, a melyre az összes érdekeltek meghivandók, és ekkor lennének a földhordó helyek és hidak helyei

kijelölendők. A szemle megtörténte után fogja a mérnöki hivatal a végleges költségvetést elkészíteni.

— **Szabadkai bulézó a szegedi vásárban.** Mohai Mihály kis királyhegyesi gazdember a szegedi lóvásárban árulta saját nevelésű értékes lovát, mikor három vásárló csatlakozott hozzája és hamarosan létre is jött az alku. 870 koronáért egyezkedtek meg a felek. A fizetés előtt azonban elindultak egy közeli korcsmába, hogy Mohai írásban kezeskedjék jóságá egészéért. A korcsma előtt szépen befogták a csikót a lókupeczek kocsiába, hogy próbamenést rendezzenek vele. Mig a tanyal embert két vásárló foglalkoztatta, a harmadik hirtelenében közójük csapott a lovaknak és elhajtotta a kocsit a kifizetetlen lóval együtt. Mialatt Mohai veszendőbe indult portékája után látott, addig a másik két kupecz is elillant. A rendőrségnek sikerült az egyik lóköltőt kinyomozni **Császár** Lukács szabadkai bulézó személyében, ez azonban konokul tagadja a lopásbani érdekelttségét.

— **Országos vásár.** A legközelebbi újvidéki országos vásár f. aug. 8—10-ig fog megtartatni s arra ugy sertések- mint egyéb állatoknak vészmentes helyekről való felhajtása meg van engedve. Horvát- és Szlavonországban azonban az állatok csupán vasuton hajthatók fel.

— **Hogy an lehet pénz nélkül mulatni.** Fiakkeres ált meg ma délután egyik beltéri korcsma előtt; két jól öltözött fiatal ember szállt ki a kocsiból és helyet foglalva az egyik asztalnál bort és cigányt rendelt, Kedélyes murit rögtönzött a két fiatal ember és nagy buzgalommal fogyasztották a buczkait és huzatták egymásután a nótákat. Mikor már egész garmadában álltak az asztalon az üres literes üvegek, felkelt az egyik és visszavonult, csakhamar a másik is követte. Korcsmáros, cigány és fiakeres egyideig csak vártak, hogy vissza fognak térni a vendégek; de bizony azok, bár megfeledeztek a fizetésről, többé nem mulatkoztak. A becsapott kompániában leghamarabb a cigány vigasztalódott, a banda sokat tapasztalt öreg primása; nagy flegmával vakarta a füle tövét s csak annyt jegyzett meg: „No ezek ugyan falhoz állítottak bennünket.”

— **A sertésvésznek** Ausztriába történt behurczolása miatt a sertéseknek Ausztriába való behozatala jelenleg tilos B. Bodrog vmegye apatini, bácsalmási, hódcsági, kulai, n. palánkai, óbecsei, topolyai, újvidéki, zentai és zombori járásaiból, valamint Zenta városból.

— **Tolvaj rokon.** Bédity Tamás panaszt tett a rendőrségnél, hogy mialatt ő és háznépe az aratási munkával lévén elfoglalva távol voltak a háztól, Kvala Balázs nevű rokonuk, a ki ez idő alatt náluk lakott, tegnap reggel 213 korona értékű ingóságokat összepakolt és ismeretlen helyre szökött. A rendőrség a tolvaj rokon kézrekerítése iránt megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Hajcsunk Ernő 5 hó, Vlavrics Anna 3 nap Kovács András 52 év, Sztantics Péter 42 év, Vigh Bódogh 2 hó, Balázs Piri Erzsébet 3 év, Szu darovits Erzsébet 17 nap, özv. Barta Andrásné Tóth Erzsébet 86 év, Ognyanov Miléta 11 hó szül. 10 6 fi, 4 leány. *Eljegyzés.* Bencsik Miklós szoda kihordó Gál Károlival.

Törvénykezés.

A telhetetlen gép.

Ifjabb Schladt György szeghegyi malomtulajdonost vonta ma felelősségre a szabadkai büntető törvényszék vétkes bukás miatt. A büntető tanács elnöke Marián Miklós, szavazó bírák Ernuszt Gyula és Mahr Antal voltak. A vádhatóságot Papp Sándor ügyész képviselte, a vádlottat Geréb Gyula dr. védte.

Schladt György, kinek a megyében öt fióközlete is volt, ugy adta elő a dolgot, hogy összes bevételeit a gőzgépre költötte. Nem tudott elég szemet rakni a telhetetlen gépbe. Szóval az üzem költségei felemésztették a bevételt. Igaz, hogy mielőtt csődbe ment volna, több végrehajtást is szenvedett, de azért nem jelentett csődöt, mert bizott rokonainak segítségével.

Védekezése azonban nem használt, mert a törvényszék azért amiért nem készített rendszeren üzleti mérleget és leltárt, szóval könyveit nem vezette rendszeren, egy hónapi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte. Ügyész súlyosbítás végett, a védő a 92-ik paragrafus nem alkalmazása miatt felebbeztek.

Közgazdaság.

— **Időjárás.** (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 29-ére változó, enyhe időjárás várható, sok helyütt csapadékkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Nagyobb kínálat mellett ma malmok némileg jobb vételkedvet tanusítottak és a 40.000 métermásza búzát 5—7 és fél fillérig magasabb árakon vásárolták.

A többi terményekben nem volt.

A határidő-üzlet mérsékelt forgalom mellett szilárd maradt és a termények árfolyamai 3—4 fillérral emelkedtek.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	727	729—728
Buza ápr. 1904	750	751—750
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	616	613—614
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	530	531—530
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	619	621—620
Tengeri aug.-ra	620	621—620
Tengeri májusra	594	597—596
Repce aug.-ra	11:35	11:35—11 45
Repce	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

932 szám v. h. 1903.

Árverési hirdelmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírószág 1903 évi V. 1084/1 számú végzése következtében a Szabadkai ipartestületi hitelszövetkezet javára Módes Vilmos ellen 380 kor. s jár. erejéig 1903. évi július hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2255 kor. becsült varrógépek, kerékpár, üzleti berendezés és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. bíróság 1903. V.1084/2 sz. végzése folyán 380 kor. tőke

követelés, ennek 1903. évi május hó 31 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 76 kor. 59 fill biróilag már megállapított költségek erejéig Szabadkán 8. kőr ifj. Vojnits Sándor palota leendő eszközzésére 1903. aug hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kel Szabadkán, 1903. évi július hó 23-ik napján.

Vigh Aladár,
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

Alulirt zargondnok közhírré teszi, hogy a szabadkai 18186 sz. betétben 37325/2 és 37335/2-b hrsz. a felvett kk. Mukics József tulajdonát képező, Mukics Félixet haszonélvezetileg megellettő és a tkvi felvétel szerint 23 hold 1286 □-elet kitevő nagyfényi szántóföld 1903. október hó 1. napjától kezdődőleg három (3) egymásután következő gazdasági évre 1903. évi augusztus hó 2. napján d. e. 9. órakor dr. Lipozencsics Lázár ügyvéd irodájában kir végrehajtó közbenjötté mellett haszonbérbe fog adatni.

A haszonbérleti összeg minden gazdasági évben három egyenlő részletben lesz fizetendő; — és pedig minden gazdasági év október hó 28. február hó 25-én és május hó 15. napján.

Mukics Jakab,
zargondnok.

Éltesebb nő vidékre

HÁZVEZETŐNEK

kerestetik.

Mémet vagy szerb nyelvet

beszélők előnyben részesülnek.

Czím a kiadóhivatalban.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán
Bercsenyi-uteza, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelenben

jutányos árak mellett.